

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főtitár 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába. Könyvnyomda és Papíráruháza r. t. küldendők. Kiadóhivatali megbízott: Szigeti Béla főkönyvelő. Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A parlament ereje.

Pár nap még s hosszú szünetre távoznak a magyar országgyűlés tagjai. A magyar országgyűlés történetének egy küzdelmes, válságos és tanulságos korszaka záródik. Érdemes fölötté komolyan gondolkodni.

Deák és Andrássy s a kik velük együtt a kiegyezést megcsinálták, hazánk jövő boldogságát és felvirágzását nem annyira a kiegyezéstől, mint a magyar parlament céltudatos és hatásos működésétől remélték. S ez a reményük nem is volt hiu ábránd. A magyar állam érdeke s a magyar parlament sulya intezte egykor külpolitikánk korszakos eseményeit: a német szövetséget és a berlini kongresszus. A magyar parlament erejével vívtuk ki a Balkán-államok önállóságát; s így a magyar parlamentnek tevékeny része volt abban, hogy Oroszország Európában tovább ne terjeszkedhesék. A magyar parlamentáris musnak köszönhetjük, hogy — harminczhárom év után — végre valóban paritásos kiegyezést van alkalmunk kötni.

A magyar ellenzéknek finom érzeke van a magyar állam fejlődésének feltételei s minden iránt, a mi a kormány feladatait, felelősségét és kötelességeit illeti. A parlamentáris mus azonban nem tudja értéke szerint megbecsülni. Azt megérzi, hogy pl. az osztrák vagy német kormányval szemben állást kell foglalni; de azt már — úgy látszik — nem tudja, hogy a magyar kormány csak annyiban képes szavát kifelé érvényesíteni, a mennyiben maga érvényesül itthon a parlamentben. S nem látszik eléggé meggyőződve lenni arról sem, hogy a magyar kormány hatalom csak a parlament útján s ennek segítségével érvényesül. Parlament nélkül a kormány csupán csak adminisztrál.

A mikor két év előtt köztudomásra jutott, hogy a magyar kormány Bülow tariffája alapján nem akar tárgyalni Németországgal: a német kormány azonnal engedett a magas hangnemből, melyen beszélni kezdett. S ha a magyar kormány a múlt nyáron azon helyzetben volt volna, hogy a gazdasági javaslatokat letárgyalhatja s utána nyomban felszólíthatja a német kormányt a tariffatárgyalásra, de azzal a kijelentéssel, hogy a Bülow-féle javaslatot nem fogadja el alapul: akkor a németek javaslata megbukott volna. Egy német politikus monotta ekkor: „Olyan szerződést

kapnak önök, a melyet ki tudnak vivni maguknak“. Nos, nem tudunk kivívni semmit, mert parlamentünk nem dolgozott. Most pedig, mikor Németország már a többi állammal megegyezett: most már beszélhet az ellenzék, hogy a kormány így meg úgy tegyen; elkésett a bölcseségével. Parlamentünk gyengesége Németország malmára hajtotta a vizet.

Szell Kálmán alatt a gazdasági kérdések voltak előtérben: kiegyezés Ausztriával, kereskedelmi szerződés a külfölddel. Ekkor jött az ellenzék s dobott egy közjogi kölönczöt Szell lába elé. Most a kiegyezés parlamenti tárgyalása kerül sorra; s az ellenzék újból akarja szervezni az ellenállást. És pedig azért, mert azt hiszi, hogy Tisza a 14 §. alapján is megköti a kiegyezést.

Következeti pedig ezt a szándékot abból, hogy Tisza az erre nézve hozza intézett kérdésre határozott választ nem adott. Pedig ebből a tartózkodásból csak annyi következik, hogy harcz lesz Tisza és Körber között e kérdésben; s azt ma még nem lehet tudni, milyen bekezdés lesz a harcz eredménye. Ha erős parlamentünk lesz, biztosra vehetjük, hogy Tisza fogja a bekezdételeket diktálni; de ha nem lesz munkaképes parlamentünk: a haboru véget meg csak nem is sejdíthetjük. Ezért nem lehetett a magyar kormányelnöknek határozott választ adnia.

Bizony Magyarországnak s a magyar kormánynak sulya a parlamentben van. Bár remélhetnők, hogy az ellenzék, a történeteken okulva, megadná a parlamentnek azt az értéket, a melylyel nálunk bírnia kell. Ha megadja, akkor Ausztriával szemben még mindig megóvhatjuk érdekeinket, ha a német szerződéssel el is késtünk. Ha pedig szeszélyesen, ötletesen s minden észszerűség ellenére cselekszik, vagy éppen csak a turbulens hangulatok izgatására törekszik: akkor ne akarjon tanácsadó szerepet viselni, ne akarjon komoly és szambaveendő faktor lenni az országos ügyek intézésében.

R. U.

SZEMLE.

Hazafiság és agitáció. Berzeviczy Albert kultuszminiszter a minap tartott beszédjében kiterjeszkedett az egyetemi hallgatók dolgaira. Panaszkodott, hogy

nem tanulnak. A miniszternek az a jó szándéka, hogy a politikát távol tartsa az egyetemről. „Azt akarják, hogy a diákok elfeledjék a hazafiságot“ rikkantotta közbe Kaas Ivor báró. „Dehogy akarjuk, szolt a miniszter, csak hogy más a hazafiság s más az agitáció. A hazafiság a szobában is megél, mint a rózsza; az agitáció olyan, mint a gyom, csak az útfélen burjánzik. A hazafiság abban áll, hogy minél több tudással s minél több kötelességérzettel teljesítsük houpolgári kötelességünket. Az agitáció célja pedig az, hogy valaki munka és érdem nélkül magára vonja a figyelmet s a zavarosban könnyű szerrel valami szerephez juthasson“.

A képviselőház szünete. Az országgyűlés gyors egymásutánban letárgyalta a pénzügyminiszter költségvetését és az appropriációs törvényjavaslatot. Így az 1904. évi költségvetés törvényét vált. A mai nappal megkezdődik a rég várt parlamenti szünet, mely valószínűleg okt. hó közepéig fog tartani.

A keletázsiai háboruban izgalmas napok folynak és nagy jelentőségű fordulatok előtt állunk. Ezen hó kezdetétől nem igen érkeztek ugyan megbízható részletes tudósítások a harcztérről; de annyit ki lehet venni a töredékes tudósításokból, hogy ugy Port-Arthur körül, mint Liaojang tájéka elkeseredett és döntő értékű küzdelmek folynak mindkét fél összes erejének megfeszítésével.

Isten csapása.

Tikkasztó meleg, felhőtlen ég, kiaszott föld, elfonynyadt növényzet, semmivé lett remények és vigasztalan jövő: ime rövidre fogva, egy esztendő gazdasági története.

Tavaszi reményeinkben megcsalódtunk; a száraz tavasz felére szállította le termésünket; s a már két hónapos kitartó szárazság a takarmány-hiány rémét idézte fel. A gazdák minden előrelátására, takarékos beosztására és áldozatára lesz szükség, hogy az állatállomány jelentékeny csökkenése be ne következék.

Nehéz esztendőnek nézünk eléje. Vajjon az Isten csapása elég erős lesz-e arra, hogy bennünket a csak máttól holnapig számító könnyelmű gondolkozásból

TÁRCZA.

A japán gyermek.

A távol Kelet gyermekei közt nem akad olyan, a kinek élete sajátosabb volna, mint a japán gyermeké. Afelnőtt japánok ugyan sokat elsajátítottak a mi nyugoti kulturánkból, a gyermekek élete azonban még most is nagyjában olyan, mint a japán revolúció előtt volt.

A kis japán gyerek mit sem tud arról a gyöngéd gondosságról, a mi a Nyugat gyermekeinek jut osztályrészül. S ennek megvan a maga okai. Először is nincs rá szüksége a kis japán babának, mert, hogy úgy mondjuk, természet gyermeke és a meleg egyenletes japán klíma alatt jóformán magától növekedik. A japán anyákban e mellett nincs meg az a rajongó, szevedelmes szeretet, a mely az európai anyákat gyermeküknek valóságos őrzőangyalává teszi. A japán háznái is nagyon örülnek ugyan az új jövevénynek, különösen, ha fiu. A jóbarátokat, ismerősöket értesítik az eseményről, mire csak úgy özönlének a látogatók, hogy szerencsét kívánjanak az anyának, sőt némelyik ajándékot is hoz a gyermeknek, a kinek persze semmi haszna ebből, jobb szeretné, ha bekebe hagyta és nem nézegetnék olyan sokat. Az ajándék pedig rendszerint szövet, játékszer vagy tojást, de minden csinosan be van csomagolva. A csomag pirosszínű szalaggal van átkötve, mert piros a szerencse színe. A szalagon még egy másik iczi-piczi csomag lóg, ebben egy darabka száraz hal van; ez a pogány és a babonás japán szerint szintén szerencsét hoz.

Egy héttel a születése után kap nevet a csecsemő, de keresztelés nélkül, mert a japánok mit sem tudnak a kereszténység áldásairól s ugyszólván teljesen vallás nélkül élnek. A fiut rendszerint apjáról vagy valamelyik öséről nevezik el, a leány ellenben mindig egy virág

vagy természeti tünemény nevét kapja, például Alma-virág, Liliom, Napsugár. A gyermeknek ugyancsak nyolcz nappal a születése után simára nyírják a fejét, de valahol meghagynak egy kis hajfürtöcskét, a mi ismertetőjelt szolgál, nehogy valahogy elcsereődjenek a baba a máséval. Ez a meghagyott fürtöcske a japán gyerekek kissé kómikus, de nagyon kedves külsőt ad. A haját csak akkor növesztik meg, a mikor iskolába küldik a gyermeket.

Harmincz nappal a születés után a szülők és a rokonok elviszik a gyermeket egy templomba és a jó szellemek védelmét kérik számára. Hogy a szellemek véletlenül ne aludjanak éppen a mikor ez történik, minden ember vagy tapsol, vagy pedig rázza a magával hozott csöngőt, s különös szertartás után az oltárra ajándékokat raknak, nehogy a szellemek valamiképpen megfélekedzenek a csecsemőről.

Életének első két hetét anyjának hátán tölti a kis japán baba. Ha azonban van neki idősebb, akár nyolcz-tíz éves testvére, akkor annak kell őt a hátán czipelni. Jobbmódu családokban akad csak néha dajka, a ki czipeli a babát, a kinek meztelen lábászárát köti oda a derekára, annak a ki viszi, azonkívül a gyermek karja alatt is van kötelek, a mi föntartja. És a gyermek ebben a helyzetben marad egész nap, akár alszik, akár ébren van. Aludni pedig tud még akkor is, ha czipelője fut, vagy ül, vagy barátóival hanczurozik az utcán. Ilyenkor a kis babafej úgy billeg ide-oda, mintha csak valami rövid zsinórral volna odaerősítve. De Liliom, vagy Napsugár kisasszonyka azért nyugodtan alszik tovább. Ha véletlenül fölébred, mert éhes, akkor elvárják, hogy kis ebenfekete szemecskéjével nyugodtan pislogasson és ne sirjon. Pedig a gyerek sir. Ilyenkor aztán, ha a dajka véletlenül éppen a szomszéd asszonnyal pletykázik, kezével tapsol, meglazítja a kötelekeket,

kicsit tánczol a gyerekkel, ad neki inni és a gyerek csakhamar elalszik ismét. A friss levegőn való taitózkodás, az önkéntelen sok mozgás és a japánoknál szokásos gyakori fürdés sokat használ a gyermek egészségére s éppen azért a halálozási százalék sem olyan nagy ott, mint nálunk.

A baba aztán lassanként megtanul járni és beszélni. A vidéken és a falvakban úgy tipeg és szaladgál mindenfelé, a mint a világra jött, a városban azonban megkapja első önálló ruháját, a kimónó-t. Ennek a nemzeti öltözetnek, a melyet a hivatalos körök kivételével, még ma is minden japán visel, a gyermeknél teljesen ugyanaz a szabása van, mint anyjánál vagy nagyanyjánál. Alig lehet kedvesebbet képzelni, mint egy ilyen simára borotvált fejű kis japán babát a maga kimónójában; olyan fajta dolog ez, mint mikor nálunk a kis gyerek fölveszi a nagyapja kopott köcsögkalapját, orrára biggyeszti szemüvegét, magára ölti kabátját s végül a botot kis kezébe markolva, mázskál föl s alá a szobában.

A gondtalan gyermekornak a hatodik-hetedik évben Japánországban épp úgy vége van, mint nálunk, mert a restauráció óta minden gyermek iskolaköteles. Japánban valóságos látványosság egy leányiskola. A terem csupa gondosan fésült, hajporozott, tarka, virágos, színes, széles övvel átkötött kimónóba bujtatott leánykával van tele, a kimónó öve pedig hátul óriás csokorra van megkötve. Valóságos eleven virágágy. A mikor a terembe lépnek e leánykák, levetik nehéz faczipójukat, kecses bókot csinálnak először a császárnak a falon függő arczépe, azután pedig a tanító előtt. Sokat tanulni nem kell a kis leányoknak, mert Japánországban a törvény tiltja, hogy a gyerekeket a nagy anyaggal egy tulhalmozzák, mint nálunk s maga a császárné ügyel föl rá, hogy a törvényt meg is tartsák. Japánországban

előrelátó, tervszerű és erélyes cselekvésre ragadjon?! Azok az óriás területek, melyeket az alföld s folyamaink völgyei alkotnak, és melyeknek termékenységén ez ország gazdagsága sarkallik: most az epedő szomjúság ékesen szóló képét mutatják. Nemzetgazdaságunk legégetőbb kérdése, hogy ettől a legnagyobb esapástól a jövőre lehetőleg megmentsük földünket.

Persze mosolyogni fog rajtunk az olvasó; naivságot és vakmerőségeket is fog tán emlegetni, ha mi az Isten dolgába avatkozni vagy vele pörbe szállani merészkedünk.

De hát azok a bolgár kertészek, a kik kora tavasszal eljönnek hozzánk, hallatlan áron (120—140 kor.) bérbe vesznek néhány hold földet, azt először is csatornával és vízzel látják el, s ma, az általános terméketlenség idején, éppen úgy szállítják a közeli pácokra a sok értékes zöldségműt: azok is vakmerőséget cselekesznek? Nem bíz az; hanem a föld termését nem bízzák pusztán és kizárólag a veletlenül, az időjárás zsarnoki szeszélyeire.

Ez azonban kicsi dolog, néhány hold mindössze; mi ez a sik föld ezer meg ezer hold területéhez?

Van olyan uradalom az alföldön, mely nagyban csinálja azt, a mit a bolgár kertészek kicsiben. A Pallavicini-birtokon hatszáz holdat öntöznek; az egészen szénát termelnek. Kétszáz munkásnak adnak vele egész évre való foglalkozást. Annak a szarvasmarha-állományuk a kezelése pedig, melyet ez a hatszáz hold eltart, további száz munkásnak ad kenyeret. Hát ez is naivság vagy vakmerőség?!

Hazánkat az Isten jókedvében teremtette s bizonyosan paradicsom kertnek szánta a teremtés koronájában. Hatalmas folyók szelik keresztül; vízben gazdag hegységek koszorúja övedzi; és lakói valóságos fatalizmussal nézik e szép kert pusztulását. Imátkoznak vagy káromkodnak. Csak éppen azt nem csinálják, a mi az ilyen inséges állapotot segítene; csak éppen csatornákat nem építenek.

r. n.

Vegyes hírek.

— **Személyi hír.** Vármegyénk szeretett alispánja hosszabb idejű tartózkodásra családjával együtt Előpatak-fürdőre utazott.

— **Lukács Béla v. b. t. t., volt kereskedelemügyi m. kir. miniszter** kedves emlékét ércszoborra leleplezésével f. hó 14-én, vasárnap ünnepel meg szülővárosa, Zalathna, mely a megboldogultnak oly sokat köszönhet és melyet oly nagyon szeretett. Az ünnepély sorrendje következő: 1. Déléltől 3/4 11 órakor gyülekezés az ünnepelés színhelyére. 2. Hymnus. 3. Megnyitó beszédet tart: dr. Szontágh Adolf főorvos, emlékműbizottsági elnök. 4. A szobor átvétele a Kaszinókör elnöke által. 5. Ünnepi beszédet mond dr. Werner Gyula, a kerület orsz. képviselője. 6. Alkalmi szavaltat.

egyébként senki sem érdeklődik buzgóbban a növevelés iránt, mint éppen maga a császárné. Sok évig fog azonban még tartani, a míg a kormány növevelő terve megvalósulnak, mert a szülők szemében nem szimpátiikus a dolog s az eddigi munkálkodásnak csak a nagyobb városokban van valami eredménye. Még most is tartja magát az évszázadok óta megrögzött hit, hogy az asszony és a leány alárendelt teremtmény, a kinek nem kell semmi különös nevelés, csak alkalmazza magát az erősebb nemhez. Szinte lehetetlen a népet meggyőzni arról, hogy a nőnek is van joga szellemi képzettségre és önálló kenyérkeresetre. Am a japán női nemben jó adag van abból az erőből, a mi a népet jellemzi. Az asszonyok és leányok igen méltóságosan, udvariasan és finoman viselik magukat, az anyák gondosan megtanítják gyermekeiket az etikett minden szabályára, még arra is, hogy miképpen kell a teát jól készíteni és szépen felszolgálni.

A japán leányokra nagyon üdvös, hogy ugyszólván az egész esztendő a szabad ég alatt, kertben virágok közt tölthetik, míg nálunk a leányokat az időjárás és a klíma gyakran hónapokra a szobába zárja. Ma már a japán leányok európai hangszereken is tanulnak játszani és Tokióban, Kiotóban, Hiogóban már sok európai zenetanár van.

A mi a gyermekek játékeit illeti, nincs a világon gyermek, a kiben több természetes hajlam volna, mint a japán gyermekben. Minden európai gyermekjáték otthonos Japánban, a hol aztán újakat is találunk ki.

7. Emlékbeszédet tart Ferenczy István ipari szakiskolai tanár. 8. Szózat éneklése. Az ünnepély után 1 órakor közebe a kaszinóba. Egy teríték ára 4 k. 60 f. Aki szállást kíván, jelentkezzen a kaszinókör elnökségénél Zalathnán.

— **A rendkívüli hőség, szárazság s vele az inség terjedése folyton tart.** Befellegzik, neha pár csepp esik s aztán ismét kiderül, leperzselve mindent. A takarmányhiány s a kukorica szükség mind erősebben terjed. Soha nem hallott ára van a takarmánynak, mely alig kapható. A kukorica vékaja 3 korona már most. Románia, Szerbia megtiltotta a kivitelt. A takarmányhiány pótlása végett már sok helyen tettek intézkedést. Nálunk, ahol elég szép állatállomány van, szintén gyorsan kellene gondoskodni. A kormány megengedte az állami szálas erdőkben a legeltetést, de nálunk ezt csak a kisebb rész veheti igénybe. Kolozsvárt javaslatba hozták: 1. a két marhával bíró gazdáknak az őszi arkokon, padkákra való legeltetést reggeli 3—6 óráig. 2. Lombtakarmány gyűjtését, mielőtt leaszna a frissebb hajtások. 3. Gyöngy éb takarmányok leöntésére sós víz kérendő a pénzügyminiszterrel. — Ezenkívül ajánlották, remelve az esőt, a hat hét alatt termő burgonya vetését, a cukorgyárak megkeresését répaszeletek szállítására. Nagyon előnyös volna megengedni, hogy a mezőgazdasági szeszyárak termékeit a gazdaságon kívül is. Helyes volna ezenkívül a gazdák részére szacsakavágók beszerzése szövetkezés útján. Földol: gyorsan, praktikusán járni el. A megyei gazdáknak e tekintetben mielőtt értekezletet kellene tartani.

— **Közgazdasági rovatunk** „Szárazság“ cz. cikkére, mely városi társadalmunk egy kiváló tagjának tollából való, kinek praktikus érzeke és leleménye sok életrevaló s követésre méltó eszmét és tervet vetett fel és segített megvalósítani, aktuálisánál fogva különösen felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Ismét tűz.** F. 6-án este 11 órakor ismét tűzilárma riasztotta fel az azelőtt egy héttel volt tűztől már annyira megijesztett lakosságot. Szerencsére nem volt nagy a baj, mert csak Kocsis Györgynek a setatér feletti szőlője lábában a venyige kerítése égett el 2—3 méter hosszúságban. A tűz vigyázatlan sétalók eldobott szivarából származott. A kár alig számbavehető.

— **Kirándulás.** A Bethlen-kollégium tanárkara által rendezett aludnai kirándulás résztvevői f. hó 10-én a reggeli gyorsvonaton indultak el Temesvárra. Aradot kihagyták az előre megállapított menettervből az ott uralkodó tifusz-járvány miatt. Egyéb változás a terven nem történt. A kirándulásban hat tanár vezetése alatt husz növendék vesz részt.

— **Tánczestély Tövisen.** Folyó hó 13-án Tövisen, az Oroszlán szálló kerthelyiségében jótékony cz. táncmulatság lesz.

— **A marosújvári ev. ref. egyház** gróf Teleki

Nem elégednek meg az egyszerű játékszerekkel, hanem olyanokat akarnak, melyek épp úgy foglalkoztatják az elmét, mint a testet. Éppen ezért Japán e tekintetben felülmúl bennünket. Az évből több ünnepnapot a gyermekeknek szentelnek, a kiket olyan szépen öltöztetnek, kicsinosítanak, hogy igazi bájos baba lesz valamennyiből. A leánykák rizsporozzák és festik az arcukat, bekenik piros testekkel ajkukat, szemöldöküket befestik épp úgy, mint a felnőttek. Az ilyen ünnepeken a lampionok ezrei vannak a házak között zsinóron felkötve, tömérdek tarka papírsárkány libeg a levegőben, a tereken, utcákon, kertekben mindenütt, rengeteg sok a bódé, sátor, valamennyiben játékszert, édeséget, papírvirágot, festett levegyezőt, apró állatkákat és más efféle kedves holmit árulnak éppen olyan örömeire a gyermekeknek, mint a felnőtteknek. És ilyenkor elmulatnak késő éjszakáig. De ezért aztán a gyermekeknek, főképp a fiuknak a legközelebbi macsuri, vagyis ünnep napjáig annál szorgalmasabban kell lenni. A fiúiskolákban különben mindenféle nagyobb s szigorúság, mint a leányoknál, mert Japánban nemcsak a tudomány, kereskedelem és ipar terén tanítják ki a fiukat, hanem azon vannak, hogy majdan mint katona is megállja helyét valamennyi. A szellemi nevelés mellett tehát gondoskodnak a testi nevelésről is tornával és más egyébként is, s e nevelésnek a japán ifjú nagy hasznát veszi, a mikor mint katona szolgálja hazáját.

Ádámné: báró Zeyk Ágnes, gróf Bethlen Sándor és gróf Teleki Ádám védnöksége alatt folyó évi augusztus hó 14-én templomépítési adósságának törlesztésére nyári tánczestélyt rendez. Belépti-díj személyenként a Ligetbe 1 korona; ez a jegy a tánczterembe való belépésre is feljogosít. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk és hírlapilag nyugtázzunk. Kezdeté 8 órakor.

— **Dr. Tompaházi Jány Győző** ügyvédi irodát nyitott Marosújvárt.

— **Ügyeljünk a csavargókra.** Városunk általánosan ki van téve egy csomó csavargó látogatásának. Soha itt a város végén fel nem tartóztatnak, sem igazolásra fel nem szólítanak senkit. Akadálytalanul jár itt ki s be boldog-boldogtalan. Csak mikor egy-egy vakmerő tolvajlás vagy gyanus tüzeset felriaszt az alunkból: csak akkor jut eszünkbe, hogy hátha valami csavargó tette. De aztán fordulunk, egyet alszunk tovább; mindeu a legjobb úgy a hogy van. Felhívók a rendőrség figyelmét; hisz talán neki volna kötelessége számon tartani, ki s mifele idegen tartózkodik a városban. De mivel a rendőrségnek más dolga van: így hát a város közönségét kérik, óvakodjék a csavargóktól, kik nagy számban ólálkodnak városunkban.

Közgazdaság.

Haltenyésztés.

(Folytatása és vége.)

Pálffy herczeg malaczkai (Pozsony-m.) uradalmában szintén egy régi tavat állítottak helyre 21 kat. hold terjedelemben. 1898. év április hó első felében 1868 darab két éves szilézai jó fajtájú pontyot helyeztek el 650 kgr. súlyban; egy-egy halmak sulya tehát átlagban alig volt 0.35 kgr.

Ugyanazon év november havában lehalaszták a tavat. Kifogtak 1801 drb pontyot 3088 kgr. súlyban; elkalódott tehát 67 darab, de a megmaradtak átlag sulya 1.71 kgr. volt; volt közöttük egy 3.5 kilogrammos is! Egy kat. hold termelt tehát egy nyáron át 116 kgr. halhust. A tiszta jövedelem pedig az uradalom számadásai szerint meghaladta kat. holdanként a 70 frtot.

De még ez sem az elért legnagyobb eredmény.

Gróf Zichy Nándor duna-ádonyi uradalmában (Fehér-m.) Czikola pusztán egy 100 kat. holdat meghaladó tógazdaság létesült Corchus Béla haltenyésztő birtékében. Van 3 tavuk az ivadék növesztésére, a melyeket kötött talajú, száraz, gyepes legelőn létesítettek.

Terjedelmük együtt 15 kat. hold. Ezekbe 1898 év tavaszán beletettek 10.000 drb., a simontornyai tógazdaságban nevelt egyéves ivadékat 100 kgr. súlyban; kifogtak ősszel 7660 darab két éves halat 4165 kgr. súlyban. A növekedés tehát a 15 kat. holdon 4065 kgr. volt, vagyis 1 kat. hold 271 kgr. halhust nevelt tavasztól őszig.

Bizonyára csak a teljes öserejében lévő talajon érhető el ily eredmény.

A ponty mellest így szépen nevelhető a fogassüllő is oly tógazdaságokban, a melyek megfelelő telítettségűvel bírnak. Erre vonatkozólag csak azt emlitjük fel, hogy a simontornyai (Tolna-m.) tógazdaság négy évi üzem után már képes volt az ott nevelt fogassüllők után ikrát termelni s azt más vizeknek stülóvel való benépesítésére szállítani.

A stülótenyésztésre különben kiválóan alkalmasak a le nem csapolható állóvizek, ha csak mocsár jelleggel nem bírnak. — Itt a főhalmak ragadózó halmak kell lenni, hogy a halállomány s a tó természetes haltapláléka között az egyensúly fenn legyen tartható.

Az elért eredményeket itt is kiválóknak jellemezhetjük.

Mező-Záhon 1897. tavaszán egy körülbelül 300 kat. holdnyi tóba helyeztettek ki stülő-ikrákat.

A tóban stülőt eddig soha sem láttak. Ugyanazon év őszén már egy 16 czm. hosszú példányt küldtek fel mutatva az országos halászati felügyelőségnek azzal, hogy ilyen példányok nemcsak szórványosan észlelhetők, hanem az egész tóban egyenletesen mindenhol.

Nagyon szépen fejlődtek az ikrából költött fogassüllők másfele i.

Gróf Harnoncour écskai (Torontál-m.) uradalmában az 1898. év tavaszán egy közel 1000 kat. holdas tóba kitétt ikrákból az uradalom jelentése szerint „kiváló szép és kövér“ ivadékat népesíti be a tavat. Két év múlva már piacra vihető példányokká fejlődnek.

Ugyanígy kedvezők az eredmények egészen kis tavakban is.

STEIN S. és Társa

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVÁRT,

Mátyás király-tér 2 sz.

Leányka kabátok 1 évestől 14 évesig 1.50 frtól 16 frtig.
Leányka mosóruhák minden színben 1 évestől 14 évesig 55 krtól 6 frtig.
Kötények 1 évestől 14 évesig 50 krtól 3.50 krig.
Leányka harisnyák 1 évestől 14 évesig 20 krtól 3.50 krig.
Leányka ingek, szoknyák, nadrágok 1 évestől 14 évesig 40 krtól feljebb.
Szalmakalapok 1 évestől 14 évesig 1.50 krtól 6 frtig.
Keresztelő készlet 2 frtól 30 frtig.
Fü nadrágos ruhák 1 évestől 14 évesig 2.50-tól 12 frtig.
Fü mosóruhák 1 évestől 14 évesig 1.20 krtól 6 frtig.
Fü rövid harisnyák 1 évestől 14 évesig 20 krtól 30 krig.
Fü ingek 1 évestől 14 évesig 95 krtól 1.25 krig.
Hord köpenyek és ruhák 1—104

MIEDER-készítés mérték szerint

a legújabb formában és kényelmes viseletű. Vidékre küldök kívánatra árut választás végett.

Vidéki megrendeléseknél elegendő a kor megjelölése. Szives parfogást kér

STEIN S. és TÁRSA,

Mindezek után pedig a haladás továbbra is kézzel fogható eredménnyel járhatósabban a halás

A szar

A tartós szárazság sarkenthetnének; helyalkalmasabbak. Egy t. i. a Hidegkut forrás és csalamadéját és kú megöntözte, látszik is venyzelet. A Hidegkut is eltorlaszoltatnak egy mos munkája is elérhatárnak egy kis rész.

A korszakpályát felüldült. A nagyenyed több helyen lehetne legalább vasárnap, ma Ha a muzsina gátó euyedi patakot, lehet törvényhatósági ut h bõ meder alatti meder alatti keresztig szoríthatók lennének, a víztömeg tanulmány kiváló alkalmat.

A hegyi vidékeink zésre kertekben volt most volna az ideje zást kulturmet tanacsca a közigaz megjelölve a módoka

A nadasokat, pl. a mederben van vagy le kedene kaszálatt adnaak szcsakva. mazsa kerülne ki ne képvisel ma, csak ne

Lombtakarmányt is telre az állatoknak mányval keverve a buzak között az ide a legelőhelyet, a tör lesz. — A gabona is mányának pótlására, tole, hogy a gyöngé gabb lesz, hogy erre a lombtakarmány let a lomberdő, az er a népnek és kö czimét szivesen hord tenni kell a takarm ben a hús és tej is erő és trágya is.

A rossz termés mi séget hozhat, ha ke mint máskor.

Ennélfogva a mu kodnunk az őszön e indulásig, e tekinté dosság mellett nehe miatt sok munka Iskola, vasut, állom zen kívül a város városunkban több t gözfürdő, vágóhid, h hálózata is lerakha sal és kölcsönfelvete sok földforgatásra is tól és kísértéstől u magunk is megtala ságot csinálhassunk legnagyobb baj.

SALA

NAGYENYED

Szamos e

ig

Mindezek után pedig biztosan remélhető, hogy e téren a haladás továbbra is fog tartani, mert már most a kézzel fogható eredmények ajánlják gazdáinknak leg-hathatósabbra a halászatot, mint új jövedelmi forrást.

A szárazság minálunk.

I.

A tartós szárazság és vízhiány miatti panaszok tette serkenthetnének; helyenként, hol a körülmények erre alkalmasabbak. Egy ilyen elterelő cselekedetet láttam t. i. a Hidegkut forrását egyik gazda felduzzasztotta és csalamádéját és kukoriczást földjét áronás által jól megöntözte, látszik is az eredmény a friss felüldült növényzete. A Hidegkut forrásait a gazdák több helyen is eltorlaszolták egy két napra, mire egy napszamos munkája is elegendő es felüldülne legalább a határnak egy kis része.

A korcsolyapályát is elárastotta a berló és réteje felüldült. A nagyenyed-felényedi patak malomárkából is több helyen lehetne lebecsátani vizet a kerti rétekre legalább vasárnap, midőn a vízjogi törvény megengedi. Ha a muzsina gáttól lefelé bejárjuk a Marosig az enyedi patakot, lehet látni pld. a felényed-abrubbányai törvényhatósági ut hidja melletti szakaszon, hogy mily bő meder alatti források törnek elő, melyek meder alatti keresztgáttal felfoghatók és vezetékbe szoríthatók lennének, idővel egy vízvezeték cseljából és a víztömeg tanulmányozására éppen most juyujtának kiváló alkalmat.

A hegyi vidékeinken levő sok malomárk vizét öntözésre kertekben vetemények, gyümölcsfák részere most volna az ideje felhasználni, egy kis tájeko-zást kulturmernoikeink irhatnának es tanácsal a közigazgatási hatóságokat is ellathatnák, megjelölve a módokat es utakat, melyek cselra vezetnek.

A nadasokat, pl. a Hidegkut melletti elhagyott Marosmederben van vagy 10 hold, a birtokosoknak sürgősen le kellene kaszaltatni, mert telen jó pottakarmanyt adnának szeszkáza, sozva, korpazva, nehany száz meter-mazsa kerülné ki innen es az nehany ezer frit értéket képvisel ma, csak ne tegyük ölbe kezünket tehetetlenül.

Lombtakarmányt is idejében kellene vagatni es elrakni telre az állatoknak boglyákba, es is jó lenne más takarmányal keverve a telen, mert muhar sincs a török-buzak között az idén a szárazság miatt, ez is apasztja a legelőhelyet, a törökbuza-köré is rövid száru es levelü lesz. — A gabona is örölve jó lenne a marhak takarmányának pótlására, de már oly draga es tartani lehet tole, hogy a gyöngé kukoriczatermes miatt még drágább lesz, hogy erre nem igen lehet számítani, tehát a lombtakarmány lenne a legkiadobb, mert nálunk sok a lomberdő, az erdészek volnának hivatva a népnek es közigazgatásnak mely a nép atja címét szivesen hordozza, tanácsolui, de idejében, irni, tenni kell a takarmányszükség pótlására, mert különben a hús es tej is elapad, valamint az állati munka-erő es trágya is.

A rossz termés miatt drágaság is lesz, a drágaság in-séget hozhat, ha keresforrások, munka nem lesz több mint máskor.

Ennél fogva a munkaadásról is idejében kell gondoskodnunk az őszi es télen át, a tavaszi munkák megindulásáig, e tekintetben nem lesz a helyzet kellő gondosság mellett nehéz, mert a pénz olcsó es az exlex miatt sok munka maradt el, mi most valosítható. — Iskola, vasut, állomut, törvényhatósági utépitkezések, zen kívül a városok es községk közmunkái. Épen városunkban több úgy van az előkészítés stádiumában: gőzfürdő, vágóhid, kövezések; a vízvezeték városi cső-hálózata is lerakható volna, ha sietünk az elhatározás-sal es kölcsönfelvétellel. A phylloxera gyor pusztítása sok földforgatásra is fog adni alkalmat es a nyomor-tól es kisértéstől mentjük meg vele embertársainkat, magunk is megtalálván számításunkat. Egy kis adós-ságot csinálhassunk hasznos beruházásokra. Az nem a legnagyobb baj.

(Folytatása következik.)

SALAMON GÉZA

czipész

NAGYENYED, Főter 25 sz. (Központi vendéglő épület.)

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

Szerkesztői üzenet.

Havas! Jövő számban jon.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvény-társaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés belyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadó-hivatal vesz fel.

Kiadó lakás. Szentkirály-utca 76. sz. alatt 2 szoba, konyhaból álló lakás a hozzátartozókkal együtt azonnal kiadó. Értekezni lehet ugyanott Klemm Pál irodájában. 1—*

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

Állami és közigazgatási tisztviselők, katona tisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-től 15 évre, legtöbb esetben kezességgel. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseknél közleendő állás, évi törz-szítés, szolgálati, születési idő es mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzalog kölcsönök gyorsan elintéztetnek. Minden irányban a legnagyobb diskreczió bizto-sítottatik. — Válasza bélyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL ES SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET

KÖLÖZSVÁRT, Király-utca 16. sz. 20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Sz. 1893 904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbíróóság mint telexkönyvi hatóság köz-hírré teszi, miszerint dr. Nagy Samu ügyvéd m.-újvári lakos végrehaj-tató részére 233 kor. 22 fill tőke, ennek 1903. évi december hó 15. napjától járó 5% kamatai 56 kor. eddig már megállapított, ugy a jelenlegi 13 koronában meghatározott és az ezután felmerülő köl-tések behajtása végett Filimon Gergelyné szül. Petrás Maria vég-rehajtást szenvedett ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosújvári kir. járásbíróóság területéhez tartozó Magyar-Sulye község határán fekvő, a 47 sz. tjkben felvett s Filimon Gergelyné Petrás Maria nevéu álló A + 28 r. sz. 189, 190 hr. sz. belsőrege 556 korona, a 29 r. sz. 593 hr. sz. rétre 29 kor. a 31 r. sz. 748 hr. sz. szántóra 102 kor., a 32 r. sz. 754 hr. sz. szántóra 5 kor., a 33 r. sz. 803 hr. szántóra 226 kor., a 34 r. sz. 832 hr. sz. szántóra 96 kor., a 35 r. sz. 841 hr. sz. rétre 222 kor., a 36 r. sz. 1005 hr. sz. erdőre 10 kor., a 37 r. sz. 1087 h. sz. rétre 98 kor., a 38 r. sz. 1276 hr. sz. szántóra 59 kor., a 39 r. sz. 1464, 1465 hr. sz. szántóra es legelőre 265 kor., a 40 r. sz. 1560 hr. sz. szántóra 50 kor., a 41 r. sz. 1669, 1671 hr. sz. szántó es rétre 169 kor., a 42 r. sz. 2163 hr. sz. rétre 96 kor., a 43 r. sz. 2211 hr. sz. szántóra 58 kor., a 44 r. sz. 2215 hr. sz. szántóra 66 kor., a 45 r. sz. 2255, 2256 hr. sz. szántóra 36 kor., a 46 r. sz. 2310 hr. sz. szántóra 7 kor., a 47 r. sz. 2363 hr. sz. szán-tóra 4 kor., a 48 r. sz. 2540 hr. sz. rétre 187 kor., a 49 r. sz. 2986 hr. sz. szőlőre 110 kor., az 50 r. sz. 3171 hr. sz. szántóra 4 kor., az

51 r. sz. 3274 hr. sz. szőlőre 96 kor., az 52 r. sz. 3468 hr. sz. szőlőre 484 kor., az 53 r. sz. 3693 hr. sz. szőlőre 406 kor., az 54 r. sz. 3774, 3775, 1 hr. sz. szőlőre 160 kor., az 55 r. sz. 3725, 3766, 3777 hr. sz. szőlőre 282 kor., az 56 r. sz. alatt 1150,56092-ed rész legelőillet-ményre 40 koronában megállapított kiküldési árban az árverést az 1881. évi LX.t.-ez. 176 §-a alapján elrendeli.

Ellenben a 272, 372 sz. tjkben felvett ingatlanokra vonatkozólag a kérés elutasítatik, mert ezen ingatlanok korábban elárverezettek, s arról végrehajtató ügyvéd is értesítve lett.

Az árverés megtartására határnapul az 1904. évi október hó 31-ik napjának d. e. 10 órája Magyar-Sulye községben a község-házhoz tüzetik ki.

Az árverésnek kitett ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX t.-ez. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelzett óvadékes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telexkönyvi hatóság.

Marosújvárt, 1904. évi április hó 24-én.

Csegezy

kir. járásbíró.

329 1—1

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120.000 korona.

Előnyös

kölcsönt ad betáblására, megfelelő kezesre, ér-tékpapírokra, sorjegyekre, jóhiteli pénztételek részvényeire.

Vásárol

es elad értékpapírokat.

Letétbe

elfogad értékpapírokat, sorjegyeket, értékeket ke-vés őrzési díj mellett.

Idégen

kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat

az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet

kedvező kamattal mellett fogad el.

Nytva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Részvét kiállításra kintutve szép es jó munkáért.

Udvári és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart uj kocsikból, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsik lakkozást, bel-est kívánat szerint Kívánatra árjegyzéket küld.

Használt

kocsit

becserél

23 59—100

Megrendeléseket készpénzre teljesít. Vüléki irásbeli megkere-sésekre azonnal válaszol. A n. e. közönség eddig irántunk tannított nagybecsi pártfogását jövőre kérve, mely tisztelettel

UDVARI és Társa

KÖLÖZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz.

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király kávét” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem letezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elér-nünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízeli, soha más kávét nem fog használni. Ismeretes, hogy a kávé a legerzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illat azon-nal ellilan, valamint minden izt s szagot felvesz, miert is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szál-lítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő arban:

1 kgros doboz 4 kor. 80 fill. 2 kgros doboz 9 kor.

4 kgros doboz 17 kor. 20 fill.

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a kö-vetkező nyers fajokat, szinte bérmentve utánvétellel bár-mely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba kor. 13.50

1 " " 5 " " Ceylon " 12.—

1 " " 5 " " Jamaica " 11.20

BIRÓ ES TÁRSA a „Kávé király”-hoz

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 2/b.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz. 279 12—26

Készít a mai kor igényeinek megfelelő *uri-, női- és gyermek-czipőket* a legjobb es legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan es jutányosan eszközöl: 274 9—104

SALAMON GÉZA czipész.

Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes czipőjavítás!

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi es gyermek divatáru üzletében

NAGYENYEDEN

Ugyan itt egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

a legszolidabb szabott árak mellett

csakis mindig

a legjobb minőségű árak lesznek ki-szolgálva.

UJ! Butorraktár és kárpitos üzlet! UJ!

Telefon szám 259.

SZATHMÁRY JÁNOS

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 8.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy butorraktárban magyar hazai gyártmányok dús választékban kaphatók; u. m. ebédlő-, háló- és szalonberendezések, irodai felszerelések stb.

Asztalos és kárpitos munkák rajzszerű elkészítését, valamint minden e szakmába tartozó javítás, átalakítás stb. munkálatokat olcsó áron, gyorsan és pontosan eszközölöm. Vidéki megbízások és megkeresések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. érd. közönség b. pártfogásáért esdve, maradtam kiváló tisztelettel

250 18-52

Szathmáry János.

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA
kocsigyártók
KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben. Árjegyzék ingyen.

Köcsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.
Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. — Pontos kiszolgálás.
Mindenemű kocsik raktára.
Vidéki megkeresésre azonnal válaszolunk.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsik minden részét: kerekes, kovacs, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak arban is Főcélünk a jó, szolid munka jutányos arban.
Beesés pártfogását tisztelettel kérve

Szészák Ferencz és Fia
kocsigyártók
255 17-50

Angol és francia illatszerek
Bel- és külföldi gyógy-szerkülönlegességek.
Fertőtlenítő anyagok, padlómaszok.
Gazdasági cikkek, állatgyógyszerek.

Köszerekek Gyárak és Cseplőgépekhez.

Naftalin,
kovarpor,
Féreg irtók.
éberszeti és betegápolási szközők nagybani raktára.

Burger F.
gyógyszerüzlet
KOLOZSVÁR, Főtér.

RÉZÜNTÖDÉ. 256 3-52

Készít szeszgyárak, gőzmalomok és vízművekhez való minden öntvényeket. — Cseplőgépek, lokomobilok javítását eszközli. Pálinka főzésnél szükségeltető kavaró készülékeket. Fürdőkhoz szükségeltető rézcseppek és csavarokat, valamint minden e szakmába vágó sárga réz öntést és készíttést jutányosan elvállal. Továbbá készít mindennemű réz és ágyufém öntést. Vidéki megkereséseket és megrendeléseket gyorsan, pontosan eszközöl

HAPOPORT ADOLF rézüntő
KOLOZSVÁR, Fellegvári-ut 6 sz.

RÉZÜNTÖDÉ.

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI
GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
Alapítke 200000 kor. **NAGYENYEDÉN.** Alapítke 200000 kor.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamattal mellet.

Betáblázás mellet adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal fizet. birtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzőlogókat igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindenemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szolványokat és sorolt értékeket.

Betétek után 1904. július 1-től naptól napig 4 1/2%-ot fizet.

Leakész ruhákkal.

Nem kell többé kész ruhákat venni,
mert a **legszebb öltönyöket** készítem már **18 forinttól kezdve**

valódi angol, bel- és külföldi, ugyszintén hazai gyártmányu tiszta gyapju szövetekből.

A miről tisztelt vevőim egy próba rendelés után meggyőződhetnek. Műhelyemben csakis nagyvárosi képzett munkásokat foglalkoztatok és a legkényesebb igényeknek megfelelő munkát állítottam ki, a mennyiben munkásaimnak a legnagyobb árt fizetem a helyi piacon.

Állítasom valódiságáról bárki meggyőződést szerezhet, a mennyiben nem árasztom el a tisztelt vevő közönséget **hazug reklámokkal.**

Mesteri szabásért kezeskedem.
GOLDSTEIN MÓR
ári szabó, Főtér 15. (Vár-épület.)
209 8-52

NÉMETHI ISTVÁN
első erdélyi szobrászati műterme
KOLOZSVÁR, Monostori-út 129. (Saját ház)

Van szerencsém b. tudomására hozni, miszerint Monostori-út 129 sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

SZOBRA SZATI MŰTERMET

nyitottam, hol elvállalok minden e szakban létező faragványokat u. m. épületdíszítést gipsz, kő, műkő, terrakotta és csementből.

Belső díszítést új modern kivitelen ebédlők, szalonok, dísztermek vagy bármely szobák mennyezeteit baroc vagy különböző stílusban olcsó arban.

Angol kertekké való csement szoboresportok, virágvázak talapzattal, szökőkutak stb. melyek a legnyak is ellenállanak. Csement vagy ércbe öntött síremlékek szoboralakban agyag skizsek bemutatása mellett.

Bármely sírkövekben alkalmazható legújabb rendszerű karrai fehér márványból vagy más kőemből a legszebb kiviteli Realief, Profil avagy Anfassban művészi dombor műveket, melyeket teljesen hűen jól felvett fénykép után mintáz és farag. Vidéki megrendelésekre azonnali válasz.

Kiváló tisztelettel
268 2-52

Némethi István
szobrász.

Kalap, nyakkendő és fehéreneműk.

BERKOVITS BÉLA
női-, férfi-, fiu- és gyermek ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főtér 3.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-utazásomból haza érkezvén, a tavaszi idényre **sok szép őszi ujdonságokat** bevásároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női kabát raktáromra.

Saját szabóműhelyemben
24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és gyermek ruhákat.**

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, valamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők**, valamint kalap, nyakkendő és fehéreneműket.

Beesés látogatását örömmel várva, s magamat szives pártfogásába ajánlva,
Kiváló tisztelettel
BERKOVITS BÉLA.
427-63-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Gerstenbrein Tamás
erdélyi márvány, svéd gránit, Labrador és Syenit köipari vállalata
KOLOZSVÁRT.

Gyártélep és központ: **KOLOZSVÁRT.** Fióktelepek: **Nagyszében és Nagyvárád.**

Elvállalja a magas építményeknél előforduló összes kőfaragó és kőszobrász munkákat, sírkövek, sírkertészek és kapcsolatosan e szakmába vágó mindennemű munkálatokat.

Gerstenbrein Tamás
képesített kőfaragó mester.
252 18-52

E
4 lóerejű, uj, ha
csépl
olyan
Czim: CZOU
Csepl
4 lóerejű garn
pem kifogástá
megkeresést

JOÁNOVICS T
(ezel
KOLOZSVÁRT
Cisz
Készít nagy
olajfestményeket
telben.
Platin é
Öltözök a n.
állaak.

VA
Van szeren
magnag
günk készen le
mélyen lesz
Szives
Kitű
Br

Eladó

4 lóerejű, új, használati engedéllyel bíró
cséplőkészlet,

olyan, mintegy új.

Czím: **CZOUFAL MIHÁLY** Marosujvár.

Cséplést keresek

4 lóerejű garniturám számára, a gépem kifogástalanul dolgozik, szíves megkeresést a jó munka megfizeti.

Czím:

CZOUFAL MIHÁLY

Marosujvár. 336 3-10

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek

(ezelőtt KATÓ J.)

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtokéletesebb kivitelben.

Platin és színes képek,

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 29 -104

AGRÁR TAKARÉKPENZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MAROSVÁSÁRHELYT.

Teljesen befizetett részvényítőre egy millió korona.

Fióktintézetek: Nyáradszeredában és Marosludason.

Jelzálogkölcsonőket nyújt 300 koronától kezdődőleg feleli tőkétörlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becserék feléig.

10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamat-tal. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszeren két hét alatt készpénzben folyósítatik. Leszámítol 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal melletti.

Elfogad betéteket könyvecskőre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza. Előleget ad értékpapírokra és betarolt terményekre is.

Folyó számlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítókra.

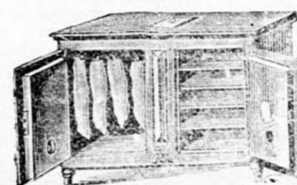
Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesít tőzsei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a **Trieszti Altalános Biztosító Társaságot** (Assicurazione Generale) és eszközöl tűz-, úveg- és jegkár, betőres elleni, továbbá élet- és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett. 222 12-52

Alapított 1873.

Alapított 1873.

Ajánlom szabadalmazott 251 14-16

Jéghűtőim,

melyek igen takarékos legmedenczevel vannak felszerelve. Hentes üzletek, tejelárusítók és privát házaknak igen alkalmas. Raktáron áll 30 koronától 400 korig.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SEEMANN J. Lakatos, tizedes-mérleg, fuvó és hűtő készítő
KOLOZSVÁRT, Nagymalom-utca 20 sz.

VAJNA MIKLÓS és TÁRSA

uri és női divatáruháza NAGYENYEDEN.

Van szerencsénk a nagybecsült vevő közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletünk megnagyobbítása alkalmából ki kellett költözködnünk. Addig is, a míg az üzlethelyiségünk készen lesz, egy **kényelmes nagy fasátorba** helyezkedtünk el. Ennélfogva az összes

nyári ujdonságokat

mélyen leszállított árban árusítjuk el.

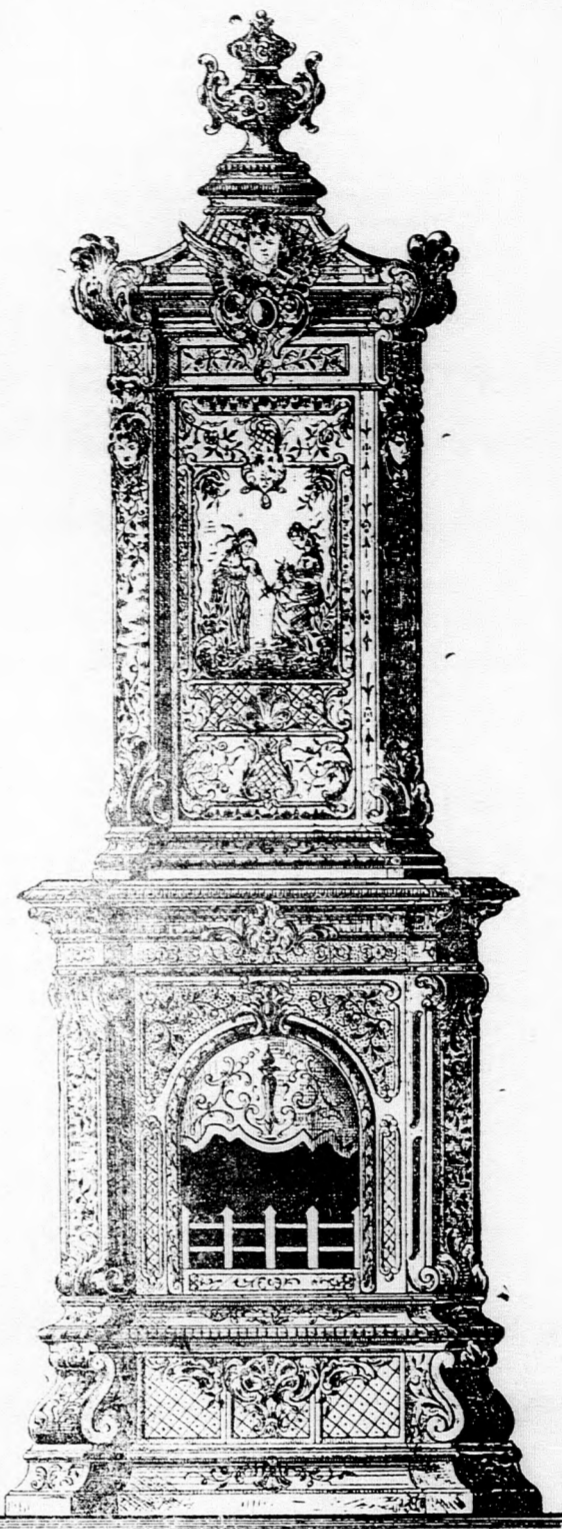
Szíves pártfogását továbbra is kérve

illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS és TÁRSA.

**Első gyulafehérvári
agyag cserépkályha-áru
gyári raktár.**

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy **Gyulafehérvárt**

CSERÉPKÁLYHÁ-RAKTARAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszereltem. Raktáron tartom a legújabb készítményű és rendszerű cserép Daniel-kályhák: a híres Felek-féle Szliácsi kályhagyárból, valamint fürdőszoba- és takaréktűzhely-felszereléseket us választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses rendelvényeit pontosan és jutányos árban kiszolgálni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Dobrowszky Károly,

63 16-25

cserépkályha-építő.

2 évi jótállás.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatöréses, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÓGYSZERTÁR
altal Majna-Frankfurt. 109 52

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-gyár
BRASSÓBAN.

Klaszovitt György
szíjgyártó, nyerges, táskás és bőröndös
KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkáért és haladásért többször kifizetve

Nagy raktár kész hámak és nyergesek, ugyszintén utazótáskák és bőröndök. Plaidzsákok, esernyő és bot-tartók, uti tolette táskák, minden forma és nagyságban, puskatok, vadásztáskák, gamásni, töltenyővek, vadász-székék és mindeu előforduló bőrárak osakis saját gyárt-mányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótarakók és lóhálók, az egész léra és külön csak a fejre (legyek ellen).

Minden előforduló bőrárut rendelés szerint rövid idő alatt legutányosabb árban készítek.

Mindenféle takaró és bőrpoló szerekben nagy raktár.

Pósta megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek.
18 52

LICHNOVSZKY LIPÓT
KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 31. szám
(volt Belközép-utca.)

Raktáron tartok Majolika, Ó-Német honi (Dániel) kályhákat, ugyszintén

TAKARÉKTÜZHELYEKET,
fürdő-kádburkolatokat a legegyszerűbbtől a leg-diszesebb kivitelben.

Elvállalok kályhák újra átrakását és takari-tását helyben úgy mint vidéken a legszolidabb árban.

A nálam készült munkákért teljes fele-lősséget vállalok.

Videki megkeresésekre azonnal reflektálok.

Megbízásokat azonnal személyesen vagy le-vélileg eszközölök.
125 26

Erdélyi Ernőné
kárpitós műhelye és butor-raktára
NAGYENYED, Buza-piacz.

Raktár mindennemű hajlított fa- és vas-butorokban, ugy-szintén tükrök, képek és mindenféle esztergályozott buto-rokban. — Javítások gyorsan eszközöltenek.

Számos éven át fővárosokban és előrendő műhelyekben szerzett tapasztalataim által azon kellemes helyzetben va-gyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BUTOROK

a t. bevőmet minden irányban pontos és szolid kiszolgálás-sal kielégítik. — Rendeléseket különlegességekben is telje-sítik és szakképzettegsem által biztosítom, hogy minden rendelést a legmagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés szerzhető, a miért is bátor vagyok kérni, miszerint sze-mélyes látogatásával megfizetelné sziveskedjék, esetleg egy levelezőlappal szives értesítését kérve, hogy annak érkezta után én tehessen személyes tiszteletemet.
48 50

Butorok csomagolását olcsón elvállalom

Nincs többé takarmány-hiány.

Van szerencsém a n. e. gazdaközönség b. figyelmét felhívni, hogy a **Selypi Czukorrépagyár r.-t. erőtakarmány** osztályának képviselőjét átvettem, melynél fogva az ugynevezett **czukor-szörplé (melasse) erőtakarmány** elárusítását kapcsolom **terményüzletemhez.**

A czukorszörplé (melasse-) erőtakarmány ma már különösen a gazdaközönség körében igen el van terjedve, miután minden gazda saját jól felfogott érdekében, állatjainak takarmányozásánál nemcsak a takarmány árát, hanem annak tápértékét is tekintetbe veszi, mert megdönthetetlen tény, hogy a takarmány tulajdonképpen értékét csakis a benne foglalt emészthető tápanyagok mennyi-sége határozza meg.

A gyár ez időszertint a következő speciális erőtakarmányokat gyártja:
„Kincsem-Melassit“ kiválóan alkalmas igáslovak, hizó marhák, hizó ürök és hizó disznók takarmányozására.
„Lacta-Melassit“ kizárólag tejelő-tehenek takarmányozására.
„Victoria-Melassit“ (fentartó-takarmány) igen alkalmas munkára nem fogott (pihenő) igáslovak és ökrök, gulyabeli, tenyészbikák és tenyész-sertések takarmányozására.

Ezen erőtakarmányok kizárólag e célra preparált melassom kívül, búzakarpa, árpacsira és több más különösen alkalmas anyagokból vannak olyképpen összeállítva, hogy ezen, e tereu hosszú időn át szerzett tapasztalatokon alapuló s kiválóan czelszerű összetétel által a takarmányozás sikere már rövid időn belül észlelhető amennyiben az azzal etetett állatok hús-, zsír- és izomképződését hathato-san előmozdítja. Gyártmányunk kitűnően alkalmas úgy a hizó, tejelő és tenyész-, mint a növeked-marha takarmányozására és pedig úgyis mint teljes abrak-takarmány, úgyis mint takarmánykeverék.

Ki kell emelnünk, hogy erőtakarmányunk, fentebb elősorolt, kiválóan jó tulajdonságai révén túl-erősített, elősigázott vagy betegeskedés következtében rossz kondícióba jutott állatoknál alkalmazva, azoknak szembeéltő javulását már rövid időn belül előidézi.

Miután a szállítás 1904. szeptember 25-től veszi kezdetét és csak mérsékelt mennyiségben lesz készítvé, azért a gazda urak **már most igyekezzenek** a kívánt mennyiséget az alanti czégnél **előjegyeztetni**, hol minta látható és a használati utasítás megtekinthető.

Ára metermázsánként 15 korona.

Grünfeld Dávid,
terménykereskedése
NAGYENYED, Piacz-tér.

339 2-3

Nincs többé takarmány-hiány.

Alulirt ajánlja a nagyérdemű közönségnek
tisztán kezelt
többféle jó borait
Viszonteladók előnyös árban részesülnek.
Winkler János.

GRÓSZ MIKLÓS
hatóságilag eng. és törv. bejegyzett elhelyező és üzletk
adás-vétel közvetítő irodája
KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 12. szám.

Elhelyezek: szállodai, vendéglői és hávéházi szemé-ly-
zetet leggyorsabban és legpontosabban.
Telefon 494 szám 122 26
Sürgőnyczim: Grósz úgynök Kolozsvár.

Babós és Társai
KOLOZSVÁRT, vaskereskedése Deák Ferencz-u. 25.

Nagy raktár mindennemű hazai gyártmányu vasárúkból u. m. **kudsi-rúdrvasak, építkezési-vasgerendák, kész falkötővasak, Beocsini cément, Gypsz, Menyestet-nád-fonat, Fedél és elszigetelő lemezek, Carbolineum, Kátrány, Koczká alakú kovács szén, Koax és Faszén, Hollandi kenze** és mindennemű **festékárúk. Gazdasági gépek és eszközök, gépolaj, gépszij, rézgálicz és Raffia háncs.**

Üzletünkben fizető pénztárgépet ál-lítottunk fel, mely minden készpénz fizetésről szelvényt ad és 50 korona ilyen szelvények visszaadása elle-nében 1 koronát térítünk meg.

Telefon 351 sz.

Tűzmentes pénzszekrények, valamint használt pénzszek-rények is kaphatók.
Konyhaberendezési eszközök.
Épület vasalások,
Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

Gazdasági gépekből árjegyzék díjmentesen küldeték. 8-52

Cs. és kir. udvari szállító **NEUMANN M.** Szerb kir. udvari szállító.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér.

A tavaszi és nyári idényre
Nagy választék fiu-, leány- és gyermek-ruhákból.
Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

38 30-52

65. szám.

Előfizetési felt
helyben házhoz hordva
postán küldve
Egész évre
Fél évre
Negyedévre
Egyes szám ára

Hirdetések d
□ centiméterenként 6 í
dők és gyárosok külön ár
ben részesülne

Nyílt tér sora 40

Me

Magyarország te
alkotmányos költésé
ugyanis Tisza Ist
kivül velős beszéde
hosszu idő óta bá
tek s a vonatkoz
sásban is elfogták
nokok, támadásait
nehezítették meg
sokszor leszerelt fi
a magyarországi
állását vitte a har
selő egy erős mag
hangoztatta s e m
hoz való ragaszk
erővel hivatkozható
ségi párt nemzeti
szágot, hanem a
létfeltétele egy er
Ezt az erős Mag
lag erőset, az ado
elérni, mint csak
egységes nagy gaz
tart ama államok
Magyarország, min
akadályozni ipark
volt a miniszterel
nek kirohanására,
mány és többség
tika törvények ért
Mintha a vallás
nehány felekezeti
és nem sokkal ink
többségének belső
számára alapot ad
Bánffy báróvá
miniszterelnök, a
politikája alapelve
gatja össze, hanc

Mig na
A távo
Minden
Hogy r
Lelken
Mindég
Nem é
Miut f
A sutó
Mint l
S ó vo
Hinté
A hull
Ezást
Ó, ujra
Veled,
Midőn
S fény
Hús sz
A lel
De új
Látlak
Kétség
Mint l